

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 117/09-17

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 28. apríla 2009 predbežne prerokoval sťažnosť Ing. J. R., B., zastúpeného advokátom JUDr. S. J., B., pre namietané porušenie jeho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, základného práva vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky v spojení s čl. 12 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Okresného súdu Bratislava II č. k. 18 C 93/02-56 z 26. februára 2003, uznesením Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 5 Co 40/2004 z 27. februára 2004 a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3 Cdo 81/2008 z 25. septembra 2008 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Ing. J. R. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 1. decembra 2008 doručená sťažnosť Ing. J. R., B. (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátom

JUDr. S. J., B., pre namietané porušenie jeho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základného práva vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom podľa čl. 48 ods. 2 ústavy v spojení s čl. 12 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Okresného súdu Bratislava II (ďalej len „okresný súd“) č. k. 18 C 93/02-56 z 26. februára 2003, uznesením Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 5 Co 40/2004 z 27. februára 2004 a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 3 Cdo 81/2008 z 25. septembra 2008.

Z obsahu sťažnosti okrem iného vyplýva:

«K porušovaniu práva sťažovateľa na súdnu a inú právnu ochranu odňatím možnosti konať pred súdom a odňatím práva vyjadriť sa ku všetkým vykonaným dôkazom dochádza postupom a rozhodnutím Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, Krajského súdu v Bratislave a Okresného súdu Bratislava II v právnej veci navrhovateľa: F., so sídlom B. proti odporcovi: Ing. J. R., bytom B., o neplatnosť zmluvy o prevode vlastníctva, vo veci návrhu odporcu na obnovu konania Okresného súdu Bratislava sp. zn. 18 C 191/1999, vo veci dovolania odporcu proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 5 Co 40/2004...

Dňa 21. 06. 1996 uzavrel sťažovateľ s F. zmluvu o prevode vlastníctva nehnuteľnosti bytu č... na 1. poschodí bytového domu O. na... v B...

Dňa 31. 03. 1999 F... podal návrh na určenie neplatnosti Zmluvy.

Dňa 20. 09. 2000 Okresný súd Bratislava II rozhodol vo veci sp. zn. 18 C 191/99 rozsudkom o neplatnosti Zmluvy a za výlučného vlastníka nehnuteľnosti určil Navrhovateľa... O doručení rozsudku právnenému zástupcovi sa sťažovateľ dozvedel až po márnom uplynutí lehoty na podanie odvolania od svojho právneho zástupcu. Z tohto dôvodu podal sťažovateľ dňa 23. 01. 2001 návrh na odpustenie zmeškania lehoty na podanie odvolania, pre vážne dôvody na strane jeho vtedajšieho právneho zástupcu, ktoré mu zabránili odvolanie podať v zákonnej lehote. Okresný súd Bratislava II uznesením sp. zn. 18 C 191/99-250 zo dňa 30. 04. 2001 predmetný návrh na odpustenie zmeškania

lehoty zamietol s odôvodnením, že dôvody uvádzané ako príčina zmeškania lehoty úplne neznemožnili právnenému zástupcovi sťažovateľa úkon - podanie odvolania vykonať.

Nakoľko bol návrh na odpustenie zmeškania lehoty zamietnutý považovalo sa podanie zo dňa 23. 01. 2001 v zmysle návrhu sťažovateľa za návrh na obnovu konania vedeného na Okresnom súde Bratislava II pod sp. zn. 18 C 191/1999 v zmysle § 228 ods. 1 písm. a) a b) Občianskeho súdneho poriadku z dôvodu, že v konaní pred Okresným súdom Bratislava II vedenom pod sp. zn. 18 C 191/1999 mu bez jeho viny nebolo umožnené vykonať dôkazy a predložiť rozhodnutia spôsobilé privodiť mu priaznivejšie rozhodnutie vo veci. Jednalo sa konkrétne o tieto dokumenty: Zmluva o kúpe pozemku zastavaného bytovým domom, teda pozemku p. č. 277/5, zastavané plochy a nádvoría o výmere 454 m², ktorého je sťažovateľ spoluvlastníkom o veľkosti spoluvlastníckeho podielu 688/16464 k celku (podľa listu vlastníctva č. 4243, katastrálne územie R.), a Potvrdenia o uhrádzaní kúpnej ceny riadne a včas.

Predmetné dokumenty sťažovateľ nemohol uplatniť z dôvodu riadne ospravedlnenej neúčasti na pojednávaní, na ktorom Okresný súd Bratislava II rozhodol rozsudkom zo dňa 20. 09. 2000. Daným postupom súdu bola sťažovateľovi odňatá možnosť konať pre súdom a vyjadriť sa na pojednávaní ku všetkým skutkovým zisteniam tvoriacim podklad pre rozhodnutie.

Dňa 26. 02. 2003 Okresný súd Bratislava II uznesením sp. zn. 18 C 93/02-56 návrh sťažovateľa na obnovu konania zamietol a rozhodol o náhrade trov konania s odôvodnením, že dôvody obnovy konania v zmysle § 228 ods. 1 OSP nie sú dané, vzhľadom na skutočnosť, že sťažovateľom označené dôkazy a rozhodnutia existovali už pred vynesení rozsudku súdu a sťažovateľovi v ich uplatnení v pôvodnom konaní nič nebránilo.

Dňa 23. 06. 2003 podal sťažovateľ odvolanie proti vyššie uvedenému uzneseniu Okresného súdu Bratislava II sp. zn. 18 C 93/02-56, v ktorom namietal nedostatok procesného postupu. Svoje tvrdenia v odvolaní podaním zo dňa 02. 12. 2003 posilnil o rozhodnutie, konkrétne rozsudok Najvyššieho súdu sp. zn. 3 Cdo 80/02 zo dňa 25. 09. 2003, ktorým v obdobnej právnej veci neplatnosti zmluvy o prevode nehnuteľnosti z F. na fyzickú osobu súd rozhodol o tom, že daná zmluva o prevode vlastníctva nehnuteľnosti je platná. Vzhľadom na fakt, že v predmetnom rozsudku Najvyššieho súdu sa rozhodlo o obdobnej veci, a to o platnosti zmluvy o prevode vlastníctva bytu susediaceho

s bytom sťažovateľa a táto zmluva o prevode vlastníctva bytu bola uzavretá za rovnakých podmienok ako Zmluva sťažovateľa, jedná sa o rozsudok, ktorý mu môže privodiť priaznivejšie rozhodnutie vo veci a ktorý odôvodňuje povolenie obnovy konania pred Okresným súdom Bratislava II. Zamietnutím návrhu na obnovu konania sa sťažovateľovi bráni v práve domáhať sa ochrany svojich práv na súde, odníma sa mu možnosť konať pred súdom a dochádza k porušovaniu čl. 12 Ústavy SR zaručujúceho rovnosť v všetkých ľudí v právach. Podaním zo dňa 02. 02. 2004 sťažovateľ potvrdil svoje tvrdenia v odvolaní o ďalšiu argumentáciu v prospech povolenia obnovy konania.

O predmetnom odvolaní proti uzneseniu Okresného súdu Bratislava II sp. zn. 18 C 191/1999 o zamietnutí návrhu na obnovu konania rozhodol Krajský súd v Bratislave uznesením zo dňa 27. 02. 2004, sp. zn. 5 Co 40/04-112 tak, že uznesenie súdu prvého stupňa potvrdil...

Sťažovateľ podal proti právoplatnému uzneseniu Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 5 Co 40/04-112 dovolanie dňa 30. 04. 2004 z dôvodu, že mu podľa § 237 písm. f) O. s. p. bola postupom odvolacieho súdu odňatá možnosť konať pred súdom. Odvolací súd sa totiž nevysporiadal so všetkými skutočnosťami namietanými sťažovateľom, konkrétne sťažovateľom označeným rozhodnutím Najvyššieho súdu sp. zn. 3 Cdo 80/2002, ktorým sa rozhodlo v obdobnej veci a je to rozhodnutie spôsobilé privodiť sťažovateľovi priaznivejšie rozhodnutie a bez svojej viny ho nemohol uplatniť v pôvodnom konaní pred Okresným súdom sp. zn. 18 C 191/1999. Dovolaním sťažovateľ žiadal zrušiť rozhodnutia prvostupňového aj odvolacieho súdu a vrátiť vec súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Toto dovolanie následne vyjadrením zo dňa 28. 06. 2004 sťažovateľ doplnil o ďalšie rozhodnutie v obdobnej veci spôsobilé privodiť mu lepšie rozhodnutie vo veci, ktoré je spôsobilým dôvodom pre obnovu konania, a to rozhodnutie Krajského súdu sp. zn. 6 Co 13/2004 o potvrdení platnosti obdobnej zmluvy o prevode vlastníckeho práva k nehnuteľnosti z F. na inú fyzickú osobu...

Najvyšší súd SR uznesením zo dňa 25. 09. 2008, sp. zn. 3 Cdo 81/2008 dovolanie sťažovateľa odmietol a navrhovateľovi nepriznal náhradu trov konania s odôvodnením, že dôvody dovolania, tak ako ich sťažovateľ v dovolaní uvádza nie sú dané, dôkazy

označené sťažovateľom nepreukazujú skutočnosť, že by došlo v konaní odvolacieho súdu k procesným vadám znemožňujúcim sťažovateľovi realizáciu jeho procesných oprávnení.

Momentálny stav je taký, že na rozdiel od sťažovateľa, ktorý prišiel o vlastníctvo k bytu, u iných osôb na základe názoru vysloveného Najvyšším súdom bolo potvrdené Ich vlastníctvo k bytom zakúpeným od F. Existujú tak protichodné rozhodnutia súdov v obdobných veciach, pričom rozlišujúcim prvkom je len osoba, ktorá byt odkúpila.

Sťažovateľ má za to, že uvedeným postupom a rozhodnutiami súdov bolo porušené jeho ústavné právo na súdnu ochranu garantované čl. 46 ods. 1 Ústavy SR a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, v zmysle ktorého sa každý môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde, a to odňatím možnosti konať pred súdom, nevysporiadaním sa s navrhovanými dôkaznými prostriedkami spôsobilými mu privodiť lepšie a spravodlivejšie rozhodnutie, ktoré má zároveň dopad na rovnosť ľudí pred zákonom garantovaného v čl. 12 Ústavy SR a čl. 14 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Sťažovateľ v danom prípade využil všetky zákonné možnosti nápravy stavu, v ktorom sa ocitol po právoplatnosti rozhodnutia Okresného súdu Bratislava II, na základe ktorého mu bolo bez zákonnej opory odňaté dobromyseľne a v súlade s objektívnym právom nadobudnuté vlastníctvo k bytu. Využil mimoriadny opravný prostriedok obnovu konania podľa § 228 ods. 1, písm. a), b) O. s. p., v zmysle ktorého právoplatný rozsudok môže účastník napadnúť návrhom na obnovu konania, ak sú tu skutočnosti, rozhodnutia alebo dôkazy, ktoré bez svojej viny nemohol použiť v pôvodnom konaní, ak môžu privodiť pre neho priaznivejšie rozhodnutie vo veci, a ak možno vykonať dôkazy, ktoré sa nemohli vykonať v pôvodnom konaní, ak môžu privodiť pre neho priaznivejšie rozhodnutie vo veci. V súvislosti s uvedeným poukazujem aj na judikát R 6/1968: „Pre rozhodnutie o návrhu na obnovu konania stačí, že sa javí pravdepodobným, že tieto skutočnosti, rozhodnutia a dôkazy môžu privodiť pre navrhovateľa priaznivejšie rozhodnutie, teda nie je potrebné, aby v tomto smere dospel súd k celkom bezpečnému záveru.“ Proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave, ktorý uznesením potvrdil uznesenie Okresného súdu Bratislava II o zamietnutí návrhu na obnovu konania, podal sťažovateľ dovolanie podľa § 237 písm. f) O. s. p., v zmysle ktorého dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu v prípadoch, ak sa účastníkovi konania postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom. S odkazom

na ustálení judikatúru súdov v tejto oblasti do rámca tohto ustanovenia spadajú aj nemožnosť odôvodniť svoje nároky, nedostatok možností prezentovať svoju vec pred súdom.»

Na základe uvedených skutočností sťažovateľ žiadal, aby ústavný súd v náleze vyslovil:

„Základné právo sťažovateľa na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na rovnosť všetkých pred zákonom podľa čl. 12 Ústavy SR a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd bolo porušené rozhodnutím Najvyššieho súdu SR pod sp. zn. 3 Cdo 81/2008 a rozhodnutím Krajského súdu v Bratislave pod sp. zn. 5 Co 40/2004.

Ústavný súd zrušuje rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3 Cdo 81/2008 zo dňa 25. 09. 2008, uznesenie Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 5 Co 40/2004 zo dňa 27. 02. 2004, a uznesenie Okresného súdu Bratislava II sp. zn. 18 C 93/02-56 zo dňa 26. 02. 2003 a zároveň vracia vec na ďalšie konanie Okresnému súdu Bratislava II.

Ústavný súd priznáva sťažovateľovi Ing. J. R. náhradu trov právneho zastúpenia vo výške 7.938,88 Sk, ktorá je splatná do 15 dní od právoplatnosti tohto nálezu na účet právneho zástupcu sťažovateľa JUDr. S. J., vedený vo V., a. s. B., č. ú...“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa ustanovenia § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon

o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v ustanovení § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Ústavný súd konštatuje, že pri prerokovaní časti sťažnosti, ktorou sťažovateľ namieta porušenie označených práv uznesením okresného súdu č. k. 18 C 93/02-56 z 26. februára 2003 a uznesením krajského súdu sp. zn. 5 Co 40/2004 z 27. februára 2004, vychádzal z princípu subsidiarity zakotveného v čl. 127 ods. 1 ústavy. Toto ustanovenie limituje hranice právomoci ústavného súdu a všeobecných súdov rozhodujúcich v občianskoprávných a trestnoprávných veciach, a to tým spôsobom, že ochrany základného práva a slobody sa na ústavnom súde možno domáhať v prípade, ak takúto ochranu nemôžu poskytnúť všeobecné súdy.

Je nepochybné, že právomoci ústavného súdu vo vzťahu k preskúmaniu rozhodnutia okresného súdu jednoznačne predchádzala právomoc krajského súdu v odvolacom konaní a na základe podaného dovolania právomoci ústavného súdu vo vzťahu k preskúmaniu rozhodnutia krajského súdu bezprostredne predchádzala právomoc najvyššieho súdu.

Vzhľadom na uvedené bolo potrebné sťažnosť v tejto časti odmietnuť pre nedostatok právomoci ústavného súdu na jej prerokovanie (obdobne napr. IV. ÚS 405/04, III. ÚS 133/05, III. ÚS 208/08).

Vo zvyšnej časti sťažnosti sťažovateľ namieta porušenie jeho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, základného práva vyjadriť sa ku všetkým

vykonávaným dôkazom podľa čl. 48 ods. 2 ústavy v spojení s čl. 12 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 3 Cdo 81/2008 z 25. septembra 2008.

Podľa čl. 12 ods. 1 ústavy ľudia sú slobodní a rovní v dôstojnosti i v právach. Základné práva a slobody sú neodňateľné, nescudziteľné, nepremlčateľné a nezrušiteľné. Podľa odseku 2 citovaného článku základné práva a slobody sa zaručujú na území Slovenskej republiky všetkým bez ohľadu na pohlavie, rasu, farbu pleti, jazyk, vieru a náboženstvo, politické, či iné zmýšľanie, národný alebo sociálny pôvod, príslušnosť k národnosti alebo etnickej skupine, majetok, rod alebo iné postavenie. Nikoho nemožno z týchto dôvodov poškodzovať, zvyhodňovať alebo znevýhodňovať.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

Podľa zistení ústavného súdu najvyšší súd v odôvodnení namietaného uznesenia sp. zn. 3 Cdo 81/2008 z 25. septembra 2008 venoval pozornosť dôležitým momentom konania vedeného na okresnom súde pod sp. zn. 18 C 191/99, v rámci ktorého tamojší súd rozsudkom z 20. septembra 2000 určil, že zmluva o prevode vlastníctva bytu z 21. júna 1996 uzatvorená medzi F., B. (ďalej len „FNM“) a sťažovateľom je neplatná. Okresný súd zároveň určil, že výlučným vlastníkom tejto nehnuteľnosti je FNM. Podľa vyznačenej

doložky právoplatnosti mal tento rozsudok okresného súdu nadobudnúť právoplatnosť 8. januára 2001. Podaním zo 17. januára 2001 sťažovateľ požiadal okresný súd o odpustenie zmeškania lehoty na podanie odvolania a pre prípad, ak by tejto požiadavke nebolo vyhovené, žiadal, aby bolo toto podanie posúdené ako návrh na obnovu konania. Keďže žiadosť sťažovateľa o odpustenie zmeškania lehoty bola zamietnutá, podanie bolo posúdené ako návrh na obnovu konania. Ako vyplýva z uznesenia najvyššieho súdu, sťažovateľ v návrhu na obnovu konania argumentoval tým, že rozsudok okresného súdu bol vyhlásený na pojednávaní, na ktorom nebol prítomný ani on, ani jeho právny zástupca, že mu nebola daná možnosť vyjadriť sa ku všetkým dôkazom, ako aj to, že mu nebolo umožnené predložiť ďalšie dôkazy svedčiace v jeho prospech.

V odôvodnení napadnutého uznesenia najvyšší súd ďalej konštatoval, že okresný súd uznesením č. k. 18 C 93/2002-56 z 26. februára 2003 návrh sťažovateľa na obnovu konania zamietol s odôvodnením, že návrh neobsahoval uvedenie takých skutočností, ktoré predpokladá § 228 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku. Následne sťažovateľ podal odvolanie, na základe ktorého krajský súd uznesením sp. zn. 5 Co 40/2004 z 27. februára 2004 prvostupňové rozhodnutie potvrdil. Z uznesenia najvyššieho súdu je zrejmé, že krajský súd rozhodnutie súdu prvého stupňa o zamietnutí návrhu na obnovu konania odôvodnil tým, že *„odporca v konaní o povolenie návrhu na obnovu konania neprodukoval žiadne skutočnosti, rozhodnutia ani dôkazy v zmysle § 228 ods. 1 O. s. p. a v podstate ani netvrdil existenciu takých skutočností, rozhodnutí alebo dôkazov“*.

Najvyšší súd ďalej konštatoval, že rozhodnutie odvolacieho súdu sťažovateľ napadol dovolaním, v ktorom tvrdil, že postupom súdu prvého stupňa a druhého stupňa mu bola odňatá možnosť konať pred súdom. Okrem iného sťažovateľ v dovolaní a jeho doplnení poukázal na rozhodnutia všeobecných súdov v obdobnej veci iných účastníkov konania, ktorými došlo k priaznivému výsledku pre osoby, ktoré boli tiež FNM žalované o určenie neplatnosti zmlúv o prevode bytov. V tejto súvislosti sťažovateľ poukázal na to, že tieto rozhodnutia nemohol v rámci konania predložiť skôr, a to „vinou“ jeho právneho zástupcu, ktorý v lehote nepodal odvolanie proti rozsudku okresného súdu č. k. 18 C 191/1999-231 z 20. septembra 2000.

Z odôvodnenia uznesenia najvyššieho súdu vyplýva, že tento súd ako súd dovolací uznesením sp. zn. 3 Cdo 212/2004 z 19. mája 2005 dovolanie sťažovateľa odmietol ako oneskorene podané. Predmetné uznesenie dovolacieho súdu napadol sťažovateľ sťažnosťou, na základe ktorej ústavný súd nálezom vo veci sp. zn. III. ÚS 156/06 vyslovil, že označeným rozhodnutím najvyšší súd porušil základné právo sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, napadnuté rozhodnutie zrušil a vec vrátil dovolaciemu súdu na ďalšie konanie. Po vrátení veci na ďalšie konanie najvyšší súd uložil súdu prvého stupňa, aby zistil skutočnosti významné pre posúdenie včasnosti podania sťažovateľovho dovolania, pričom po doplnení dokazovania v naznačenom smere dospel k záveru, že dovolanie bolo podané včas.

Ako ďalej vyplýva z uznesenia najvyššieho súdu sp. zn. 3 Cdo 81/2008 z 25. septembra 2008, po zistení, že dovolanie bolo podané v zákonnej lehote 1 mesiaca od právoplatnosti rozhodnutia odvolacieho súdu, najvyšší súd pristúpil ku skúmaniu, či dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému je tento mimoriadny opravný prostriedok prípustný. V tejto súvislosti najvyšší súd zdôraznil, že s prihliadnutím na obsah dovolania a s tým súvisiacu argumentáciu sťažovateľa je zrejmé, že dovolanie nesmerovalo proti rozsudku vo veci určenia neplatnosti zmluvy o prevode bytu, ale bolo podané proti uzneseniu odvolacieho súdu vo veci návrhu sťažovateľa o povolenie obnovy konania týkajúceho sa určenia neplatnosti tejto zmluvy.

V namietanom uznesení najvyšší súd ďalej konštatoval:

«Z tohto dôvodu boli v dovolacom konaní bez právneho významu, a tiež bez možnosti preskúmania zo strany dovolacieho súdu, všetky námietky odporcu týkajúce sa konania vedeného na Okresnom súde Bratislava II pod sp. zn. 18 C 191/1999... Možno zhrnúť, že dovolací súd sa nemohol zaoberať žiadnym z tých tvrdení odporcu, ktoré sa týkali konania (a rozhodovania v konaní) o určenie neplatnosti zmluvy - v ňom nebolo dovolanie podané. Zdôrazniť treba, že v prejednávanej veci bolo dovolanie podané proti rozhodnutiu súdu vydanému v konaní o návrhu na obnovu konania. Súd v danom prípade rozhodovali vo forme uznesenia... Pokiaľ dovolací súd pri skúmaní otázky prípustnosti dovolania zistí, že tento opravný prostriedok smeruje proti uzneseniu, proti ktorému dovolanie

nie je prípustné, odmietne ho bez toho, aby sa zaoberal vecnou správnosťou napadnutého uznesenia...

Prípustnosť dovolania odporcu z týchto ustanovení nevyplýva, lebo nesmeruje proti žiadnemu z uznesení, ktoré sú uvedené v § 239 ods. 1 a 2 O. s. p. Dovolanie odporcu by vzhľadom na to mohlo byť procesné prípustné, len ak by konanie, v ktorom bolo vydané napadnuté uznesenie, bolo postihnuté niektorou zo závažných procesných väd uvedených v § 237 O. s. p... V danom prípade - ako už bolo vysvetlené vyššie - nemohla byť skúmaná otázka existencie týchto väd v konaní vedenom na Okresnom súde Bratislava II pod sp. zn. 18 C 191/1999 (t. j. v konaní o určenie neplatnosti zmluvy o prevode bytu), ale len v konaní vedenom na Okresnom súde Bratislava II pod sp. zn. 18 C 93/2002 (t. j. v konaní o návrhu na obnovu konania).

Odporca v dovolaní netvrdil, že by konanie vedené na Okresnom súde Bratislava II pod sp. zn. 18 C 93/2002 bolo zaťažené procesnými vadami konania v zmysle § 237 písm. a) až e) a g) O. s. p. a existencia väd tejto povahy v dovolacom konaní nevyšla najavo. Prípustnosť dovolania odporcu preto z týchto ustanovení nevyplýva. Dovolateľ namieta, že konanie je zaťažené procesnou vadou v zmysle [§ 237 písm. f) O. s. p.]... To znamená, že odporca síce po stránke formálnej tvrdí existenciu závažnej procesnej vady konania v zmysle § 237 písm. f) O. s. p., po rozhodujúcej - obsahovej stránke ale jednoznačne namieta nesprávnosť právnych záverov súdov, konkrétne v otázke aplikácie ustanovenia § 228 ods. 1 písm. a) a b) O. s. p. súdmi. Dovolateľ tým namieta, že napadnuté uznesenie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci. Prehliada však, že § 237 písm. f) O. s. p. odňatie možnosti konať pred súdom výslovne dáva do súvislosti len s faktickou činnosťou súdu - (so znemožnením realizácie konkrétnych procesných oprávnení účastníka občianskeho súdneho konania), a nie správnym posúdením veci súdom zaujatým v napadnutom rozhodnutí. Právnym posúdením veci súdom sa účastníkovi konania neodníma možnosť uplatnenia jeho procesných práv v zmysle § 237 písm. f) O. s. p. (viď uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2 Cdo 112/2001 uverejnené v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. 43/2003 a uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2 Cdo 50/2002 uverejnené v časopise Zo súdnej praxe pod č. 1/2003)... V súvislosti s vyššie uvedeným je vhodné k procesným úkonom dovolateľa, v ktorých poukázal na rozhodnutia viacerých

súdov (zrejme majú za to, že ide o „nové rozhodnutia alebo dôkazy“ v zmysle § 228 ods. 1 O. s. p.) uviesť, že právny názor na výklad zákona vyslovený iným orgánom než procesným súdom, ktorý vec prejednal v rámci svojej právomoci, nie je spôsobilým dôvodom obnovy konania (porovnaj rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 21. augusta 1997 sp. zn. 2 Cdo 185/1996 - R 105/1998).

Pokiaľ ide o doklady predložené odporcom v dovolacom konaní..., Najvyšší súd Slovenskej republiky dospel k záveru, že zo samotnej povahy týchto dôkazov a tiež toho, čoho sa predložené doklady týkajú, vyplýva, že nimi nemôžu byť doložené procesné vady postupu súdov znemožňujúce odporcovi realizáciu jeho procesných oprávnení v konaní vedenom na Okresnom súde Bratislava II pod sp. zn. 18 C 93/2002 (t. j. v konaní o návrhu na obnovu konania)...

Pokiaľ odporca namieta, že mu bolo odopreté právo na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany (IV. ÚS 115/03), a pokiaľ tvrdí nedostatky týkajúce sa odôvodnenia dovolaním napadnutého rozsudku odvolacieho súdu a vyporiadania sa s jeho odvolacími námietkami, dovolací súd uvádza, že právo na určitú kvalitu súdneho konania, ktorej súčasťou je aj právo účastníka na dostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia, je jedným z aspektov práva na spravodlivý proces... Odôvodnenie súdneho rozhodnutia v opravnom konaní však nemá odpovedať na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní, zostali sporné alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov prvostupňového rozhodnutia, ktoré sa preskúmava v odvolacom konaní (II. ÚS 78/05)... Vychádzajúc z toho dospel dovolací súd k záveru, že právo odporcu na riadne odôvodnenie porušené nebolo...

Podľa právneho názoru dovolacieho súdu takéto odôvodnenie dovolaním napadnutého uznesenia odvolacieho súdu (aj v spojitosti a nadväznosti na ním potvrdené uznesenie súdu prvého stupňa) v potrebnej miere vysvetľuje, čo považoval odvolací súd za rozhodujúce, že totiž nič z toho, čo odporca v prejednávanej veci označoval za „nové rozhodnutia, skutočnosti a dôkazy“ nemožno subsumovať pod ustanovenie § 228 ods. 1 písm. a) a b) O. s. p. Treba dodať, že ak by aj odôvodnenie napadnutého uznesenia odvolacieho súdu - vo vzťahu k argumentácii obsiahnutej v doplneniach odvolania -

nevysvetľovalo dopodrobna všetky aspekty jednotlivých úvah odvolacieho súdu vedúcich k rozhodnutiu, išlo by o okolnosť, ktorá by mohla viesť nanajvýš k nepreskúmateľnosti rozhodnutia odvolacieho súdu. Nepreskúmateľnosť rozhodnutia súdu je dôsledkom a prejavom tzv. inej procesnej vady konania majúcej za následok nesprávne rozhodnutie vo veci; takáto „iná vada“ je síce relevantným dovolacím dôvodom v zmysle § 241 ods. 2 písm. b) O. s. p. (v tom zmysle, že poukazom na túto vadu možno odôvodniť procesné prípustné dovolanie), sama o sebe ale prípustnosť dovolania nezakladá (viď § 237 O. s. p., ako aj § 239 ods. 1 a 2 O. s. p.).

Ako už bolo uvedené vyššie, dovolací súd nemôže pristúpiť k posudzovaniu otázky dôvodnosti a opodstatnenosti dovolania (t. j. danosti dovolacích dôvodov v zmysle § 241 ods. 2 O. s. p.), pokiaľ nedospeje k záveru, že dovolanie je procesné prípustné. V prejednávanej veci pri skúmaní otázky prípustnosti dovolania bolo zistené, že tento opravný prostriedok odporcu nesmeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému je prípustný [nie je podaný proti žiadnemu z rozhodnutí uvedených v § 239 ods. 1 a 2 O. s. p., v dovolacom konaní nevyšli najavo procesné vady konania v zmysle § 237 písm. a) až e) a g) O. s. p. a nepreukázala sa odporcom tvrdená existencia procesnej vady v zmysle § 237 písm. f) O. s. p.]. Najvyšší súd Slovenskej republiky preto nemohol v dovolacom konaní postúpiť ďalej a dovolaciemu prieskumu podrobiť správnosť právnych záverov odvolacieho súdu, v zmysle ktorých bol odporcov návrh na obnovu konania neopodstatnený a nepodložený zákonnými dôvodmi obnovy konania v zmysle § 228 ods. 1 písm. a) a b) O. s. p. Po konštatovaní procesnej neprípustnosti dovolania musel Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie odporcu bez ďalšieho odmietnuť, pričom nemal možnosť zaoberať sa vecnou správnosťou napadnutého rozhodnutia...»

Ústavný súd nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti, ktorý rozhoduje o sťažnostiach týkajúcich sa porušenia základných práv a slobôd vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Pri uplatňovaní tejto právomoci ústavný súd nie je v zásade oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu ani jeho skutkové zistenia. Úlohou ústavného súdu totiž nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu

zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách. Právomoc ústavného súdu konať a rozhodovať podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o namietaných porušeníach ústavou alebo príslušnou medzinárodnou zmluvou garantovaných práv a slobôd je daná v prípade, ak je vylúčená právomoc všeobecných súdov, alebo v prípade, ak účinky výkonu tejto právomoci všeobecným súdom nie sú zlučiteľné so súvisiacou ústavnou úpravou alebo úpravou v príslušnej medzinárodnej zmluve (I. ÚS 225/03, IV. ÚS 44/08).

Súčasťou obsahu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru je taktiež právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (III. ÚS 209/04, III. ÚS 206/06, III. ÚS 78/07).

Vychádzajúc z argumentov sťažovateľa, obsahu napadnutého uznesenia najvyššieho súdu, ako aj z citovanej judikatúry dospel ústavný súd k záveru, že uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 3 Cdo 81/2008 z 25. septembra 2008 treba pokladať za ústavne konformné, odôvodnené a ako také, ktoré nenesie znaky svojvôle. Najvyšší súd v ňom totiž vyčerpávajúcim spôsobom uviedol doterajší skutkový stav, závery okresného súdu, krajského súdu, ústavného súdu a v neposlednom rade aj vlastné právne a skutkové výstupy. Zdôraznil, že v danom prípade nejde o preskúmanie dovolania proti rozhodnutiu odvolacieho súdu vyhláseného vo veci určenia neplatnosti zmluvy o prevode bytu (konanie vedené na okresnom súde pod sp. zn. 18 C 191/1999), ale že v tomto prípade ide o preskúmanie rozhodnutia krajského súdu vo veci návrhu sťažovateľa na povolenie obnovy konania, ktorému bola na okresnom súde pridelená sp. zn. 18 C 93/2002 a ktorým sa v podstate snažil iniciovať obnovu konania práve vo veci určenia neplatnosti zmluvy o prevode bytu.

Potom, ako najvyšší súd na základe nálezu ústavného súdu vo veci sp. zn. III. ÚS 156/06 dospel k záveru, že dovolanie sťažovateľa bolo podané včas, sústredil svoju

pozornosť na skúmanie toho, či dovolanie smeruje proti uzneseniu, proti ktorému je prípustné. Citujúc príslušné ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku týkajúce sa prípustnosti podania dovolania proti uzneseniu odvolacieho súdu (§ 237 a § 239) najvyšší súd vyvodil záver, že nedospel k zisteniam, ktoré by odôvodňovali prípustnosť podania dovolania. Najvyšší súd pritom na viacerých miestach napadnutého rozhodnutia zdôrazňoval, že tieto procesné vady nemohol skúmať v konaní okresného súdu vedeného pod sp. zn. 18 C 191/1999, o povolenie obnovy ktorého šlo.

Ústavný súd konštatuje, že dovolací súd venoval náležitú pozornosť dovolaciemu dôvodu uvádzanému sťažovateľom, a teda že rozhodnutie odvolacieho súdu trpí vadou v zmysle § 237 písm. f) Občianskeho súdneho poriadku, pretože postupom tohto súdu mu bola odňatá možnosť realizovať svoje práva v konaní pred ním. V tejto súvislosti najvyšší súd vysvetlil sťažovateľovi, že skutočnosti ním uvádzané, a teda predloženie „nových“ dôkazov či rozhodnutí opodstatňujúcich povolenie obnovy konania treba spájať s námietkami o nesprávnom právnom posúdení veci, a nie s § 237 písm. f) Občianskeho súdneho poriadku, ktorý pojednáva o faktickej činnosti súdu vyúsťujúcej do znemožnenia realizácie konkrétnych procesných práv toho-ktorého účastníka konania. Z toho potom najvyšší súd vyvodil záver, že nesprávnym právnym posúdením veci nedochádza k odňatiu možnosti konať pred súdom. Okrem toho dovolací súd poukazujúc na svoju judikatúru sťažovateľovi ozrejmil, že ním uvádzané „nové“ skutočnosti, rozhodnutia a dôkazy alebo závery iných súdov vyslovených v obdobných veciach nie sú spôsobilým dôvodom obnovy konania.

V rámci dovolacieho konania sa najvyšší súd sústredil aj na námietku sťažovateľa týkajúcu sa odôvodnenosti a preskúmateľnosti rozhodnutia odvolacieho súdu, o ktorej najvyšší súd konštatoval, že by mohla byť „inou vadou“ odôvodňujúcou dovolací dôvod podľa § 241 ods. 2 písm. b) Občianskeho súdneho poriadku, ale že sama osebe ešte nezakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 a § 239 ods. 1 a 2 Občianskeho súdneho poriadku.

Ústavný súd konštatuje, že nepriaznivý výsledok dovolacieho konania z pohľadu toho-ktorého účastníka konania nemôže viesť k záveru o porušení zásad spravodlivého procesu, ak postup všeobecného súdu je v súlade so zákonom a ak výsledok rozhodovacej činnosti nenesie znaky svojvôle alebo neodôvodnenosti. Tak to bolo aj v prípade sťažovateľa. Ústavný súd sa totiž nedomnieva, aby z uznesenia najvyššieho súdu vyplývala jednostrannosť, ktorá by zakladala svojvôľu alebo takú aplikáciu príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich účelu, podstaty a zmyslu. Najvyšší súd dostatočne predstavil myšlienkové pochody, ktoré ho viedli k odmietnutiu dovolania, a preto jeho závery vyslovené v danej veci nemožno kvalifikovať ako zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, ale ako také, ktoré sú v súlade s obsahom základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Pokiaľ sťažovateľ namietal porušenie čl. 12 ústavy, pretože ostatným vlastníkom bytov nadobudnutých od FNM sa podarilo súdnou cestou zvrátiť nepriaznivý stav, no jemu zatiaľ nie, hoci ide o obdobnú právnu vec, ústavný súd uvádza, že na túto námietku dal sťažovateľovi odpoveď už dovolací súd, keď uviedol, že z dôvodov už spomínaných v napadnutom uznesení sa mohol zaoberať len rozhodnutím odvolacieho súdu vo veci povolenia obnovy konania, a nie vo veci určenia neplatnosti zmluvy o prevode bytu. Tieto zistenia svedčia pre záver o tom, že chýbajú objektívne okolnosti, ktoré by odôvodňovali prijatie sťažnosti na ďalšie konanie.

Ústavný súd zároveň uvádza, že nenašiel ani súvislosť medzi označeným uznesením najvyššieho súdu a namietaným porušením základného práva sťažovateľa, aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, pretože najvyšší súd v rámci dovolacieho konania predtým, než by skúmal správnosť právnych záverov odvolacieho súdu, zistil, že dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je prípustné. Z toho plynie jednoznačný záver o tom, že takýmto spôsobom nemohol najvyšší súd žiadnym relevantným spôsobom zasiahnuť do základného práva sťažovateľa a odňať mu tak možnosť vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom.

S prihliadnutím na postavenie ústavného súdu vo vzťahu k rozhodovacej činnosti všeobecných súdov, na odôvodnenosť napadnutého rozhodnutia, ako aj s poukazom na to, že obsahom základného práva na súdnu ochranu nie je právo na rozhodnutie v súlade s právnym názorom účastníka súdneho konania, resp. právo na úspech v konaní (obdobne napr. II. ÚS 218/02, III. ÚS 198/07, I. ÚS 265/07, III. ÚS 139/08), ústavný súd sťažnosť odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

Keďže ústavný súd sťažnosť odmietol, bolo bez právneho významu zaoberať sa ďalšími požiadavkami sťažovateľa nastolenými v sťažnosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 28. apríla 2009